

Charles de Gaulle: Rijsel, 22 november 1890 - Colombey-les-Deux-Églises, 9 november 1970

Hij was een Frans militair en politicus. Hij vocht tijdens de Eerste Wereldoorlog als officier in de Slag bij Verdun, was de leider van een Franse regering in ballingschap tijdens de Tweede Wereldoorlog en werd de eerste president van de door hem ontworpen Vijfde Republiek (1959-1969).

18e President van de Franse Republiek

Aangetreden: 8 januari 1959

Einde termijn: 28 april 1969

Premier: Michel Debré (1959–1961)

Georges Pompidou (1961–1968)

Maurice Couve de Murville (1968–1969)

Voorganger: René Coty

Opvolger: Georges Pompidou

Co-vorst van Andorra

Aangetreden: 8 januari 1959

Einde termijn: 28 april 1969

Afgevaardigde: Ramon Iglesias i Navarri

Voorganger: René Coty

Opvolger: Georges Pompidou

A handwritten signature of Charles de Gaulle in black ink, written in a cursive style.

Handtekening Charles de Gaulle

Tijdens de Eerste Wereldoorlog diende De Gaulle in het leger als luitenant. Op 15 augustus 1914, de eerste dag van de slag van Dinant, werd hij in zijn been geschoten op de brug over de Maas. Deze brug is later naar hem vernoemd.

Plaquette ter herinnering aan het gewond raken van Charles de Gaulle in Dinant.

Hij raakte in 1916 betrokken bij de Slag bij Verdun en werd bij het Fort Douaumont gevangengenomen. Na herhaalde ontsnappingspogingen verbleef hij ruim twee jaar in een Duits kamp voor krijgsgevangenen in het fort van Ingolstadt.

Fort de Douaumont

In de Tweede Wereldoorlog kreeg De Gaulle tijdens Fall Gelb, zoals de Duitsers hun offensief in het westen noemden, op 15 mei 1940 het bevel over een provisorische pantserdivisie, de 4e Division

Cuirassée de Réserve, waarmee hij zonder veel effect vocht tegen de Duitse invallers, die om de Maginotlinie heen waren getrokken, dwars door de volgens de Fransen ondoordringbare Ardennen. Hoewel de Amerikanen De Gaulle niet wilden betrekken in de landing in Normandië op 6 juni 1944 en ze van plan waren het bevrijde Frankrijk althans voorlopig zonder hem te besturen, bleek het hele binnenlandse verzet achter De Gaulle te staan. Het Vichy-regime verdween als sneeuw voor de zon en bij zijn terugkeer in Frankrijk werd De Gaulle overal toegejuicht. De tegenstellingen tussen het communistische verzet en het niet-communistische verzet leken voor even vergeten. Na een met emoties beladen intocht in Parijs vestigde hij daar op 26 augustus 1944 zijn voorlopige regering, die al snel door de geallieerden werd erkend. Tot aan het einde van de oorlog had De Gaulle wrijvingen met de Amerikanen, want hij stond erop dat Frankrijk als een grote mogendheid werd behandeld en weigerde soms om bevelen van het geallieerde opperbevel op te volgen. De erkenning van De Gaulle door de geallieerden ging niet zo ver dat hij ook werd uitgenodigd op de conferenties van Jalta (februari 1945) en Potsdam (juli 1945), waar de verdeling in invloedssferen van het naoorlogse Europa werd vastgelegd. Dit zou doorwerken in De Gaulles eigenzinnige buitenlandse politiek in de jaren zestig, toen hij eens opmerkte: 'Ik heb geen boodschap aan Jalta, ik kon er niet bij zijn!'

Charles de Gaulle, 1943.

Charles de Gaulle, 1943

In eigen land was de Gaulle aan het einde van de oorlog een algemeen aanvaarde leider die boven de partijen stond. Hij bleef ook na de verkiezingen van november 1945 voorzitter van de voorlopige regering, maar trad in januari 1946 af, toen het duidelijk werd dat zijn opvattingen over een sterke uitvoerende macht niet in de nieuwe grondwet van de Vierde Republiek zouden worden opgenomen. In 1947 stichtte hij een nieuwe politieke partij, Rassemblement du Peuple Français (Verzameling van het Franse Volk) die namens alle Fransen beweerde te spreken. De partij had een tijdelijk kiessucces, maar in 1953 hief De Gaulle de partij op en trok zich uit de politiek terug in zijn buitenverblijf in Colombey-les-Deux-Églises en ging zijn memoires schrijven. De Vierde Republiek werd, zoals hij gevreesd had, gekenmerkt door chronische politieke instabiliteit. Ondertussen woedde in Frans Indo-China al een dekolonisatie-oorlog, die in 1954 zou uitlopen op een definitieve Franse nederlaag bij Điện Biên Phủ. In datzelfde jaar brak de Algerijnse Onafhankelijkheidsoorlog uit.

In 1958, toen deze zeer bloedige oorlog uitzichtloos was geworden, maakte een opstand van de Franse strijdkrachten in Algerije duidelijk dat de Vierde Republiek niet tegen de situatie was opgewassen. Na twaalf jaar in de politieke wildernis werd De Gaulle als voldoende sterk en patriottisch beschouwd om een uitweg te vinden. Hij vormde een regering en verkreeg van het parlement een speciale volmacht voor zes maanden. Hij stelde een nieuwe grondwet op die de macht van de president versterkte ten koste van het parlement. De Gaulle werd in januari 1959 op 68-jarige leeftijd zelf de eerste president van de nieuwe Vijfde Republiek.

Op bijna 80-jarige leeftijd stierf hij onverwacht, thuis in Colombey-les-Deux-Églises. Hij werd op het plaatselijke kerkhof begraven, niet alleen omdat hij een staatsbegrafenis had geweigerd, maar vooral omdat hij begraven wilde worden bij zijn dochter Anne, die op jonge leeftijd was overleden. Eerder had hij alle onderscheidingen en eerbewijzen afgewezen.

Ter herinnering aan Charles de Gaulle werd in Parijs een herdenkingsbijeenkomst gehouden waar veel staatshoofden, waaronder Koningin Juliana, aanwezig waren. In de Riddarholmskyrkan in Stockholm werd een wapenbord te zijner herinnering opgehangen. Daar werd de Franse driekleur met daarop het kruis van Lotharingen als wapen aangebracht. Ter ere van Charles de Gaulle werd een groot Lotharings kruis opgericht te Colombey-les-Deux-Églises. Dat hij er met zijn politieke macht niet op uit was geweest persoonlijk voordeel te behalen, bleek wel uit de zeer bescheiden financiële middelen die hij naliet.

Wapenbord van Charles de Gaulle in de Riddarholmskyrkan.

Lotharings kruis ter herdenking van Generaal de Gaulle.

Het graf van Charles de Gaulle.